

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

11 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Țurcan Anatolie, Talpă Boris, Daguța Sergiu, Eremciuc Ghenadie,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor dosarului, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia Oficiul Central, Bolgar Natalia, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 12 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui

Ilcenco Mihail XXXXX, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în or. xxxxx, str. xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.11.2021 – 14.07.2022;

Instanța de apel: 13.09.2022 – 12.10.2022;

Instanța de recurs: 08.02.2023 – 11.07.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești din 14 iulie 2022, pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, a fost încetat procedura penală în privința lui Ilcenco Mihail pe art. 287 alin. (3) Cod penal, în temeiul art. art. 1, 2 Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova cu nr. 24 decembrie 2021.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a constatat că, *Ilcenco Mihail la data de 19 septembrie 2020, aproximativ la orele 18 și 00 minute, aflându-se în stradă, în fața casei cu nr. xxxx situat pe str. xxxxxxxx din or. xxxxx, astfel fiind într-un loc public, urmărind în continuare scopul săvârșirii acțiunilor de huliganism precum și intenționând de a le atribui o rezonanță publică ca fapta lui să fie văzută sau auzită prin ce să fie deranjată liniștea altor cetățeni, conștientizând la fel pericolul public și caracterul ilicit al propriilor acțiuni, fiind înarmat cu un băț sub formă de bită din lemn, pregătit din timp de el, în prezența altor persoane străine aflate acolo, având relații personale ostile, a stârnit o ceartă cu Capusciulu Serghei, aflat de asemenea în locul indicat și fiind în starea de ebrietate, care în aceeași zi i-a cauzat leziunile corporale și a deteriorat bunurile ce îi aparțin. Pe durata*

certii s-a adresat față de ultimul cu cuvintele necenzurate.

În decursul conflictului apărut în acel loc public, în continuare, Ilcenco M., în prezența persoanelor străine, încalcând ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de comunitate, sfidând normelor morale și de cultură comportamentală, acceptate în societate, intenționând de a-și exprima o atitudine de neglijență a normelor comportamentale, a sănătății și vieții cetățenilor, cât și exprimând o agresiune și a tot permisiune nescuzate prin nimic, l-a atacat pe neașteptate pe Capusciulu S., după ce, urmărind scopul cauzării ultimului a leziunilor corporale, și cunoscând în prealabil că în plina zi este înconjurat de blocurile locative și locuri de aglomerare a cetățenilor, acționând intenționat și utilizând ca armă bățul din lemn nominalizat supra sub formă de bită, cu o obrăznicie deosebită i-a aplicat cetățeanului Capusciulu S. cu acel băț din lemn loviturile multiple în regiunea capului, feței, cât și a trunchiului și a membrelor.

În rezultatul acțiunilor ilicite enumerate Ilcenco M. i-a cauzat lui cet. Capusciulu S. leziunile corporale sub formă de traumatism cranio-cerebral închis ce s-a exprimat prin comoție cerebrală, excoriații în regiunea feței din partea dreaptă, edem posttraumatic a buzei de sus cu echimoze în pâzna subțire a acesteia, echimoze multiple pe spatele, ambele mâini și ambii genunchi, care per ansamblu, din punctul de vedere medical ca fiind leziunile corporale ușoare cu o dereglare temporară a sănătății apărute în urma aplicării unui obiect contondent dur, în temeiul expertizei medico-judiciare efectuate cu nr. 202111P0622 din 24.09.2021.

Prima instanță a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate Ilcenco Mihail a comis infracțiunea prevăzută de **art. 287 alin. (3) Cod penal** – huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă **grosolan** ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un **cinism sau** obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a recunoaște inculpatul Ilcenco Mihail vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și conform cerințelor art. 70, 75 Cod penal, prevederilor art. 364¹ alin.(8) Cod procedură penală, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an și 5 (cinci) luni cu executarea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis și cu liberarea de executarea pedepsei inculpatul Ilcenco Mihail, în baza art. 107 Cod penal și prevederilor art. 1 și art.2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24 decembrie 2021, pronunțarea soluției pe marginea corpurilor delictive și încasarea de la inculpatul Ilcenco M. cheltuielilor de judecată suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale .N°202111R0622 din 24.09.2021 în sumă de 448 (patru sute oatrzeci si opt) lei, care urmează a fi încasate în beneficiul statului.

3.1 În conținutul cererii de apel depuse, procurorul a invocat că:

- vinovăția inculpatului Ilcenco Mihail în săvârșirea infracțiunii imputate s-a confirmat totalmente prin probele administrate la etapa de urmărire penală indicate în rechizitoriu, iar odată cu adoptarea și intrarea în vigoare a Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, instanța de judecată, în urma examinării cauzei penale, urma să adopte sentință de condamnare, fapt direct prevăzut de prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, adică a recunoaște inculpatul Ilcenco Mihail vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal, cu stabilirea pedepsei în conformitate cu art. 75 Cod penal, apoi a libera de executarea pedepsei în baza art. 107 Cod penal și prevederilor art. 2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24 decembrie 2021;

- aplicarea amnistiei în privința inculpatului nu constituie temei pentru reabilitarea persoanei, ceea ce indică necesitatea în recunoașterea inculpatului ca vinovat în comiterea faptei imputate;

- emiterea hotărârii privind încetarea procesului penal în legătură cu aplicarea amnistiei se exclude, reieșind din prevederile art. 396 pct. 4) Cod de procedură penal, potrivit cărora, sentința de încetare a procesului penal trebuie să conțină hotărârea de revocare a măsurilor de asigurare a acțiunii civile și a eventualei confiscări speciale, dacă astfel de măsuri au fost luate;

- instanța nu s-a expus asupra următoarelor aspecte: dacă inculpatul trebuie să fie pedepsit pentru infracțiunea săvârșită; ce măsură de pedeapsă urmează să fie stabilită inculpatului, precum și dacă măsura de pedeapsă stabilită inculpatului trebuie să fie executată de inculpat sau nu, adică instanța nu a îndeplinit cerințele art. 385 al. (1) Cod de procedură penal;

- în conformitate cu legislația în vigoare, aplicarea amnistiei presupune recunoașterea vinovăției inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 12 octombrie 2022 a fost respins apelul procurorului și menținută sentința fără modificări.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, emiterea sentinței de încetare a procesului penal în baza actului de amnistie, nu constituie temei de reabilitare a inculpatului, însă aceasta nu înseamnă, că faptul vizat duce la emiterea unei sentințe de condamnare.

Instanța de apel a statuat că, Codul de procedură penal direct interzice numirea și examinarea cauzei pe fond, și mai ales emiterea sentinței de condamnare pe cauze, la care există temeiuri pentru încetarea procesului penal, inclusiv în baza actului de amnistie.

Instanța de apel a reținut că pentru justa soluționare a apelului este necesar de a determina corect care consecințe le va avea amnistia: înlăturarea răspunderii penale sau înlăturarea pedepsei, deoarece prezenta lege prevede

posibilitatea ambelor efecte.

În acest context, în decizie s-au menționat următoarele:

„Conform art. 50 CP, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale și a persoanelor care le-au săvârșit. Din această noțiune rezultă, că prin răspundere penală se subînțelege obligația persoanei, care a comis infracțiune, de a executa pedeapsa, prevăzută de legea penală.

Adică, prin înlăturarea răspunderii penale pe motivul survenirii amnistiei se înlătură și actul cu privire la amnistie (înlăturarea actului de învinuire înseamnă lipsa vreunei sentinței de condamnare), și respectiv obligația de a executa careva pedeapsă penală. În cazul, în care nu există condamnare publică, nu poate exista sentința de condamnare.

Concomitent, înlăturarea pedepsei, ca efect al survenirii actului de amnistie, poate avea loc doar atunci, când este posibilă aplicarea acesteia, însă ea nu se mai aplică. Aici ținem să menționăm, că posibilitatea stabilirii pedepsei poate exista doar în cazul, în care persoana a fost recunoscută vinovată în comiterea vreunei infracțiuni. /art. 3 al. (1), art. 6 al. (1) Cod penal, art. 8 al. (1) Codul de procedură penală/. Adică, dacă pedeapsa a fost înlăturată, atunci trebuie să existe sentința de condamnare privitor la recunoașterea vinovăției cu stabilirea pedepsei sau liberare de la executarea acesteia.

Înlăturarea răspunderii penale nu se identifică cu înlăturarea pedepsei, dat fiind faptul, că prima presupune o scutire a persoanei, care a săvârșit o infracțiune, de obligația de a suporta sancțiunea prevăzută de norma de incriminare, iar a doua presupune scutirea persoanei de executarea pedepsei stabilite prin sentința de condamnare (adică, doar după recunoașterea vinovăției și stabilirea pedepsei). Deci, înlăturarea răspunderii poate fi efectuată doar prin încetarea procesului (este alogică înlăturarea răspunderii penale prin recunoașterea vinovăției și liberarea de executarea pedepsei, deoarece răspunderea penală a intervenit și a fost aplicată), iar înlăturarea pedepsei poate fi realizată doar prin sentință de condamnare (cu stabilirea pedepsei) cu liberare de executare a pedepsei.

Soluția încetării procesului penal în ședință de judecată are semnificația absolvirii inculpatului de răspundere penală și de pedeapsă pentru temeuri de nereabilitare, iar în unele cazuri și pentru temeuri de reabilitare. Astfel, absolvirea este o soluție a instanței de judecată prin care cel acuzat se scutește de răspundere penală în cazurile când tragerea la răspundere penală este împiedicată de anumite circumstanțe prevăzute de lege sau se dispune înlocuirea acesteia cu alte modalități de răspundere (de exemplu cu cea contravențională).

Încetarea procesului penal în faza judecării cauzei în prima instanță constituie o soluție, determinată de inoportunitatea atingerii scopului procesului penal, de regulă, fără a se pronunța asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului.

Urmează de subliniat faptul, că înlăturarea răspunderii penale prin încetarea procesului din motivul intervenirii prescripției, nu contravine prezumției nevinovăției dacă persoana care a săvârșit o infracțiune este de acord să fie liberată de răspundere penală și nu insistă asupra soluționării cauzei penale în ședință de judecată publică

(posibilitatea continuării examinării cauzei este prevăzută în art. 332 al. (5) Codul de procedură penală). La baza acestei concluzii stă argumentul, că prezumția nevinovăției este nu doar un principiu, ci și un drept al persoanei, în special al celei acuzate de săvârșirea unei infracțiuni, și acesta ar trebui, în consecință, interpretat ca un drept și nu ca o obligație. Dacă persoana renunță la un anumit drept, atunci ea nu mai poate pretinde că i s-ar fi încălcat acest drept.

Așadar, instanța de judecată poate dispune încetarea procesului (chiar și în cadrul ședinței preliminare) din motivul intervenirii amnistiei și această posibilitate nu contravine prezumției vinovăției, dacă persoana care a săvârșit o infracțiune, a cărei răspundere penală urmează să fie înlăturată, renunță la dreptul său de a-i fi dovedită vinovăția.

La caz, inculpatul poate renunța la acest drept prin depunerea cererii de aplicare a amnistiei (ceea ce a și fost realizat în cazul dat). Prin depunerea cererii de aplicare a amnistiei, inculpatul consimte aplicarea amnistiei prin încetarea procesului penal pe temei de nereabilitare.

În cazurile în care inculpatul nu manifestă, direct sau indirect, acordul la aplicarea amnistiei (refuză să manifeste acordul; solicită achitarea sa; solicită încetarea procesului pe un alt temei decât amnistia; se eschivează de la prezentare în ședință și examinarea cauzei are loc în lipsa sa), doar atunci instanța de judecată urmează să examineze probele, emițând o sentință. Această sentință poate fi de achitare, de încetare (pe alt temei decât amnistia) sau de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea pedepsei.

Astfel, reieșind din natura juridică a sentinței de încetare (pe temei de nereabilitare) și natura juridică a sentinței de condamnare cu liberarea de executare a pedepsei, natura juridică a noțiunii de „răspundere penală”, consecințele și modalitatea înlăturării răspunderii penale, diferența dintre înlăturarea răspunderii penale și înlăturarea pedepsei penale, urmează a fi rezumate următoarele:

1) în cazul în care inculpatul consimte în mod expres aplicarea amnistiei, atunci urmează a fi emisă o sentință de încetare din motivul intervenirii amnistiei;

2) în cazul în care inculpatul refuză sau lipsește un acord expres (această situație trebuie tratată ca refuz de aplicare a amnistiei), urmează a fi cercetate probele și emisă, după caz, sentința de achitare (dacă se constată temeiurile de achitare) sau sentința de încetare (dacă există alte temeiuri decât amnistia), sau sentința de condamnare cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea pedepsei.”

Instanța de apel a constatat că, în procesul de examinare a cauzei, la orice etapă, inculpatul este în drept să realizeze prezumția nevinovăției printr-un acord în scris, să solicite încetarea procesului penal în privința lui în baza art. 2 din Legea cu nr. 243 din 24.12.2021 și să evite condamnare, adică emiterea sentinței de condamnare și consecințele nefavorabile legate cu acesta. Cererea poate fi depusă de către inculpat atât în ședința preliminară, cât și după numirea cauzei spre judecare și chiar la utilizarea căii de atac cu apel, prevăzută în scopul desfășurării unei noi cercetări judecătorești a laturii de fapt și de drept a cauzei

(art. 400 al. (1) Cod de procedură penal), unde figurantul cauzei își păstrează statutul de inculpat (art. 65 al. (3) pct. 1) și art. 466 Cod de procedură penal).

Instanța de apel nu a fost de acord cu argumentele procurorului, invocate de el în cererea de apel, constatând că, prin apelul depus și practica propusă procurorul de fapt propune a criminaliza biografia unui număr mai mare de cetățeni, precum și a încărca instanțe judecătorești și procuratura cu lucru suplimentar, pe când legea în interesele inculpatului nu permite acest fapt.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia Oficiul Central, Bolgar Natalia, prin care invocând incidența *pct. 6*) a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită admiterea recursului, casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

5.1 În susținerea recursului, procurorul invocă faptul că, instanța de judecată, în urma examinării cauzei penale, urma să adopte sentință de condamnare, fapt direct prevăzut de prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, adică a recunoaște inculpatul Ilenco Mihail vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal, cu stabilirea pedepsei în conformitate cu art. 75 Cod penal, apoi a libera de executarea pedepsei în baza art. 107 Cod penal și prevederilor art. 2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24 decembrie 2021, iar instanța de apel nu a corectat sentința, prin ce a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia că, recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, *judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunța asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia, or, instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală indică că, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

După cum rezultă din conținutul cererii de recurs declarate în speță, procurorul își întemeiază dezacordul cu decizia contestată pe temeiurile pentru

recurs prevăzute la **art. 427 alin. (1) pct. 6)** Cod de procedură penală, referindu-se la situația în care *instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Totodată, instanța de recurs atestă că recurentul își exprimă dezacordul cu soluția instanței de apel pe marginea aplicării prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Verificând criticile expuse în recursul declarat de procuror, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că acestea sânt întemeiate, or, s-a stabilit, că adoptând soluțiile enunțate, instanțele de fond nu au respectat procedura de aplicare a actului de amnistie prevăzută de normele Codului de procedură penală.

Colegiul menționează că la întocmirea unei hotărâri, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 și art. 397 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, *sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, iar conținutul ei se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea.*

Totodată, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, *decizia instanței de apel trebuie să cuprindă printre altele și motivele adoptării soluției date.*

La caz, prima instanță a emis sentința de încetare a procesului penal privindu-l pe Ilcenco Mihail, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, în temeiul articolelor 1 și 2 ale Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar instanța de apel a menținut-o.

Analizând materialele cauzei penale, Colegiul penal lărgit constată că în ședința de judecată preliminară, inculpatul Ilcenco Mihail personal, prin înscris autentic a depus cerere de examinare a cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală (f.d. 130).

Fiind dispusă examinarea cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, prima instanță a purces la cercetarea judecătorească, audiind în sensul dat inculpatul și examinând materialele cauzei (f.d. 133-134).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în prima instanță, în dezbaterile judiciare apărătorul inculpatului, avocatul Topal F.N. a solicitat instanței recunoașterea vinovăției inculpatului, și aplicarea Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, cu liberarea de răspundere (f.d. 133 pe verso).

Colegiul penal lărgit consideră necesar a puncta că soluțiile instanțelor de fond contravin normelor penale și celor de procedură penală precum și practicii judiciare constante, deoarece judecând cauza, instanțele eronat au dispus încetarea procesului penal în temeiul art. 2 alin. 1) a Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În corespundere cu art. 1 alin. (4) din Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, *aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate se decide de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.* Art. 2 alin. (1) și (4) prescriu că, *procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 6.*

Colegiul penal lărgit reține că, consecutivitatea prescripțiilor din art. 1 alin. (1), 7 alin. (1) – (8) , 2 alin. (4), 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 384 alin. (1), (3) și (4), 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, atestă clar și concludent că încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de prima instanță, și doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte (art. 350 alin. (1), 332 alin. (1) Cod de procedură penală).

Ulterior însă, dat fiind că procedura continuă în mod obișnuit (art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală), prima instanță și instanța de apel (art. 413 al. (1), art. 415 al. (1) pct. 2), 419 Cod de procedură penală), *hotărăsc asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea **sentinței sau deciziei de condamnare**, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în **dispozitiv - cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei*** (art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394, 395 Cod de procedură penală).

Colegiul penal lărgit atestă că, în corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Tot aici Colegiul menționează că, legiuitorul în prevederile art. 391 Cod de procedură penală (sentința de încetare a procesului penal), nu a statuat că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta o sentință de încetare a procesului penal în cazul aplicării actului amnistiei, ca de altfel și al prescripției.

Or, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (art. 332 alin. (5), 384 Cod de procedură penală), doar în cadrul adoptării unei sentințe sau deciziei (instanței de apel) de condamnare, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului în condițiile prescrise la art. 389, 394 alin. (1) și (2) și 395 Cod de procedură penală, spre deosebire de cele prevăzute în art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală).

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că, prima instanță judecând cauza penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, urma a adopta și pronunța o hotărâre în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, potrivit cărora se adoptă o sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal, deoarece adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal conform art. 391 Cod de procedură penală, **este posibilă doar la faza punerii pe rol a cauzei** (art. 345 Cod de procedură penală coroborat cu art. 350 Cod de procedură penală), în celelalte cazuri, hotărârea se adoptă în baza art. 389-390 Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal lărgit consideră întemeiate argumentele recurentului expuse în recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar declarat, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesuale penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să verifice și să aprecieze minuțios probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să dea apreciere convenită fiecărei probe examinate și a tuturor în ansamblu, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului și să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să

pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu articolele 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia Oficiul Central, Bolgar Natalia, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 12 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui *Ilcenco Mihail XXXXXX* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată este pronunțată la **09 august 2023**.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Țurcan Anatolie

Talpă Boris

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie